

**ԵՎՐԱՍԻԱ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ՄԱԳԻՍՏՐԱՏՈՒՐԱՅԻ «ՔՐԵԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ԵՎ
ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ
ՔՆՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱՇԱՐ**

«ՔՐԵԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ»

1. Քրեական օրենքի հասկացությունը, հատկանիշները
2. Քրեական իրավունքի սկզբունքները
3. Քրեական օրենքի կառուցվածքը
4. Քրեաիրավական նորմը և դրա կառուցվածքը
5. Քրեական օրենքի գործողությունը ժամանակի ընթացքում
6. Քրեական օրենքի հետադարձ ուժը:
7. Քրեական օրենքի գործողությունը տարածության մեջ:
8. Հանցագործության հասկացությունը և հատկանիշները:
9. Հանցագործությունների դասակարգումը
10. Հանցակազմի հասկացությունը:
11. Հանցակազմի տարրերը և հատկանիշները
12. Հանցակազմի տեսակները
13. Հանցագործության օբյեկտի հասկացությունը, տեսակները,
հանցագործության առարկան:
14. Հանցագործության օբյեկտիվ կողմի հասկացությունը և քրեաիրավական
նշանակությունը
15. Հանցագործության սուբյեկտի հասկացությունը
16. Տարիքը որպես հանցագործության սուբյեկտի հատկանիշ
17. Մեղսունակություն և անմեղսունակություն
18. Հանցագործության հատուկ սուբյեկտ
19. Հանցագործության սուբյեկտիվ կողմի հասկացությունը և նշանակությունը
20. Դիտավորություն:
21. Անգգուշություն:
22. Մեղքի երկու ձևերով կատարվող հանցագործություններ
23. Հանցագործության շարժառիթը, նպատակը, հույզերը
24. Սխալը և դրա քրեաիրավական նշանակությունը
25. Քրեական պատասխանատվության հասկացությունը և դրա հիմքը
26. Հանցագործության փուլերը
27. Հանցափորձ. հասկացությունը, տեսակները
28. Հանցակցության հասկացությունը, հատկանիշները
29. Հանցագործության կատարող
30. Հանցագործության կազմակերպիչ

- 31. Հանցագործության դրդիչ
- 32. Հանցագործության օժանդակող
- 33. Հանցակցության ձևերը

34. Չհաջողված հանցակցություն, հանցակիցների պատասխանատվությունը կատարողի կամքից անկախ հանգամանքներով հանցանքը ավարտին չհասցնելու դեպքում
35. Հանցակցի սահմանազանցում
36. Անհրաժեշտ պաշտպանության հասկացությունը
37. Անհրաժեշտ պաշտպանության ժամանակ ոտնձգությանը վերաբերող իրավաչափության պայմանները
38. Անհրաժեշտ պաշտպանության ժամանակ պաշտպանությանը վերաբերող իրավաչափության պայմանները
39. Ծայրահեղ անհրաժեշտություն. հասկացությունը, իրավաչափության պայմանները
40. Հակաիրավական ոտնձգություն կատարած անձին բռնելիս վնաս պատճառելը. հասկացությունը, իրավաչափության պայմանները
41. Հրաման կամ կարգադրություն կատարելը
42. Անհաղթահարելի ուժ, ֆիզիկական կամ հոգեկան հարկադրանք
43. Պատիժը պայմանականորեն չկիրառելը
44. Օրենքով նախատեսվածից ավելի մեղմ պատիժ նշանակելը
45. Պատիժ նշանակելը հանցագործությունների և դատավճիռների համակցությամբ
46. Պատիժ նշանակելը չավարտված հանցագործության համար
47. Պատասխանատվությունը և պատիժը մեղմացնող հանգամանքները
48. Պատասխանատվությունը և պատիժը ծանրացնող հանգամանքները
49. Քրեական պատասխանատվությունից ազատելը հանցագործությունից կամովին հրաժարվելու հետևանքով
50. Քրեական պատասխանատվությունից ազատելը տուժողի հետ հաշտվելու դեպքում
51. Քրեական պատասխանատվությունից ազատելը վաղեմության ժամկետներն անցնելու հետևանքով
52. Պատժի կրումից պայմանական վաղաժամկետ ազատելը
53. Դատվածություն
54. Անչափահասների քրեական պատասխանատվության ու պատժ նշանակելու առանձնահատկությունները
55. Սպանություն այլ անձանց կյանքի համար վտանգավոր եղանակով
56. Առանձին դաժանությամբ սպանություն
57. Շահադիտական դրդումներով և պատվերով սպանություն
58. Անձի կամ նրա մերձավոր ազգականի կամ նրա մերձավորի սպանությունը կապված այդ անձի կողմից իր պետական, քաղաքական, մասնագիտական ծառայողական կամ հասարակական գործունեության կամ պարտքի կատարման հետ:

59. Սպանություն հոգեկան խիստ հուզմունքի վիճակում
60. Ինքնասպանության հասցնելը
61. Առողջությանը ծանր վնաս պատճառելը
62. Մեքսուալ բնույթի բռնի գործողությունները և դրա ծանրացնող հանգամանքները
63. Մարդուն առևանգելը, անձին ազատությունից ապօրինի զրկելը
64. Պատանդ վերցնելը
65. Հափշտակության հասկացությունը և հատկանիշները
66. Հափշտակությունների ծանրացնող հանգամանքները
67. Գողությունը և դրա ծանրացնող հանգամանքները
68. Կողոպուտը և դրա ծանրացնող հանգամանքները
69. Ավազակությունը և դրա ծանրացնող հանգամանքները
70. Խարդախությունը և դրա ծանրացնող հանգամանքները
71. Վստահված գույքը հափշտակելը, դրա ծանրացնող հանգամանքները
72. Շորթումը և դրա ծանրացնող հանգամանքները
73. Գույքը ոչնչացնելը կամ վնասելը և դրա ծանրացնող հանգամանքները
74. Գույքային վնաս պատճառելը խաբեության, վստահությունը չարաշահելու կամ ապօրինի այլ եղանակով
75. Իրացնելու նպատակով կեղծ արժույթ, արտարժույթ, արժեթղթեր, վճարահաշվարկային այլ փաստաթղթեր կամ վճարային գործիքներ պատրաստելը, պահելը, տեղափոխելը, առաքելը, ձեռք բերելը կամ դրանք իրացնելը
76. Հարկերը, տուրքերը կամ այլ վճարներ չվճարելը
77. Խուլիգանությունը և դրա ծանրացնող հանգամանքները
78. Հրազենի, դրա հիմնական բաղկացուցիչ մասերի, ռազմամթերքի և այլ նյութերի, սարքերի, առարկաների ապօրինի շրջանառությունը
79. Ինքնիրավչություն
80. Թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի, դրանց պատրաստուկների կամ դրանց համարժեք նյութերի (անալոգի) կամ դրանց ածանցյալների ապօրինի շրջանառությունն իրացնելու նպատակով կամ դրանք ապօրինի իրացնելը
81. Պաշտոնեական հանցագործությունների սուբյեկտը
82. Կաշառք ստանալը և դրա ծանրացնող հանգամանքները
83. Կաշառքի միջնորդությունը
84. Կաշառք տալը
85. Պաշտոնատար անձի կողմից իր իշխանական կամ ծառայողական լիազորությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունը չարաշահելը կամ լիազորությունները անցնելը

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. «Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք, ընդհանուր մաս» ուսումնական ձեռնարկ, ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիր, Գ. Թ. Գրիգորյան, Դ. Ա. Թումասյան 2022թ.
2. «Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք, ընդհանուր մաս» ուսումնական ձեռնարկ, ՀՀ արդարադատության ակադեմիա, Իսրայելյան Գ. Վ., Հարությունյան Ա. Ս. 2022թ.
3. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն, 05.07.1995, փոփոխություններով և լրացումներով՝ 06.12.2015:
4. Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգիրք, 05.05.2021:

«ՔՐԵԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»

1. Քրեական հետապնդում. հասկացությունը, սուբյեկտները և նրանց լիազորությունները:
2. Քաղաքացիների հավասարությունը օրենքի և դատարանի առջև:
3. Իրավաբանական օգնության իրավունքի ապահովումը:
4. Մեղադրյալի պաշտպանության իրավունքը և դրա ապահովումը:
5. Մրցակցությունը քրեական դատավարությունում:
6. Անմեղության կանխավարկածը:
7. Անձի անձեռնմխելիության հասկացությունը և նշանակությունը:
8. Անձի բնակարանի և գույքի անձեռնմխելիությունը:
9. Գործի արդարացի քննությունը:
10. Կրկին անգամ դատվելու անթույլատրելիությունը:
11. Ցուցմունք տալու պարտականությունից ազատ լինելը:
12. Դատարանը որպես քրեական դատավարության սուբյեկտ:
13. Դատախազը որպես քրեական դատավարության սուբյեկտ:
14. Քննիչը որպես քրեական դատավարության սուբյեկտ:
15. Քննչական բաժնի պետը:
16. Բացարկ և ինքնաբացարկ: Դրանց լուծման դատավարական կարգը:
17. Մեղադրյալը և նրա դատավարական վիճակը:
18. Պաշտպանը քրեական դատավարությունում:
19. Պաշտպան հրավիրելը, նշանակելը և փոխարինելը:
20. Պաշտպանից հրաժարվելը:
21. Տուժողը և նրա դատավարական վիճակը:
22. Ընթերակայի, թարգմանչի և դատական նիստի քարտուղարի դատավարական կարգավիճակը, լիազորությունները:
23. Փորձագետը քրեական դատավարությունում:
24. Վկան և նրա դատավարական վիճակը:
25. Ապացույցի հասկացությունը, տեսակները:
26. Ապացույցների թույլատրելիությունը:

27. Ապացույցների հավաքումը, ստուգումը և գնահատումը:
28. Վկայի և տուժողի ցուցմունքները:
29. Ձերբակալվածի և մեղադրյալի ցուցմունքները:
30. Իրեղեն ապացույցների հասկացությունը և տեսակները: Իրեղեն ապացույցների պահպանումը:
31. Փորձագետի եզրակացությունը որպես ապացույց:
32. Արտավարույթային փաստաթղթերը:
33. Ձերբակալման հասկացությունը, հիմքերը, կարգը և ժամկետները:
34. Խափանման միջոցների հասկացությունը, հիմքերը և տեսակները:
35. Կալանքը որպես խափանման միջոց: Դրա կիրառման հիմքերը և դատավարական կարգը:
36. Տնային կալանքը որպես խափանման միջոց:
37. Գրավը որպես խափանման միջոց և դրա կիրառման դատավարական կարգ:
38. Քրեական վարույթ նախաձեռնելու առիթները , հիմքերը և դատավարական կարգը:
39. Քննչական ենթակայությունը:
40. Հանրային քրեական հետապնդում հարուցելը:
41. Մեղադրանք ներկայացնելը:
42. Վկայի և տուժողի հարցաքննության դատավարական կարգը:
43. Ձերբակալվածի և մեղադրյալի հարցաքննության դատավարական կարգը:
44. Զննության հասկացությունը և տեսակները:
45. Առերեսման հասկացությունը և դատավարական կարգը:
46. Խուզարկության հասկացությունը, տեսակները և դատավարական կարգը:
47. Քննման հասկացությունը և դատավարական կարգը:
48. Առգրավման հասկացությունը և դատավարական կարգը:
49. Ճանաչման ներկայացնելու հասկացությունը, տեսակները և դատավարական կարգը:
50. Փորձարարության հասկացությունը և դատավարական կարգը:
51. Փորձաքննության նշանակման և կատարման դատավարական կարգը:
52. Գաղտնի քննչական գործողությունները քրեական դատավարությունում:
53. Հետազոտության համար նմուշներ ստանալը:
54. Գույքի վրա կալանք դնելու հիմքերը և դատավարական կարգը:
55. Հանրային քրեական հետապնդման ժամկետների կասեցման հիմքերը և կարգը:
56. Հանրային քրեական հետապնդում չհարուցելու կամ այն դադարեցնելու կարգը:
57. Խափանման միջոցների կիրառման դատական երաշխիքները:
58. Ապացուցողական գործողությունների կատարման դատական երաշխիքները:
59. Մեփականության իրավունքի սահմանափակման դատական երաշխիքները:
60. Հանրային մասնակիցների վարույթային ակտերի իրավաչության դատական երաշխիքները:
61. Ցուցմունքի դատական դեպոնացումը:
62. Նախնական դատալսումները:
63. Հիմնական դատալսումները:

64. Փորձագետի եզրակացության և փորձագետի կարծիքի հետազոտումը դատարանում:
65. Իրեղեն ապացույցների հետազոտումը դատարանում:
66. Ապացույցների անթույլատրելիության հարցի քննարկումը դատարանում:
67. Եզրափակիչ ելույթների բովանդակությունը և կարգը դատարանում:
68. Լրացուցիչ դատալսումները:
69. Դատավճռի հասկացությունը, տեսակները, կառուցվածքը և բովանդակությունը:
70. Դատական վերանայման ընդհանուր պայմանները:
71. Դատական վերանայման սահմանները:
72. Բողոքարկված դատական ակտի բեկանման և փոփոխման հիմքերը:
73. Վերաքննիչ վարույթի առանձնահատկությունները:
74. Վճռաբեկ վարույթի առանձնահատկությունները:
75. Համագործակցության վարույթը:
76. Համաձայնեցման վարույթը:
77. Մեղադրյալի բացակայությամբ իրականացվող վարույթը:
78. Անչափահասների գործերով վարույթի առանձնահատկությունները:
79. Մասնավոր մեղադրանքի գործերով վարույթի առանձնահատկությունները:
80. Իրավաբանական անձի վերաբերյալ վարույթը:
81. Նոր և նոր ի հայտ եկած հանգամանքների հետևանքով գործի նորոգումը. հիմքերը, ժամկետները և կարգը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության նոր օրենսգրքի հայեցակարգային լուծումների, նորարարական մոտեցումների և հիմնական ինստիտուտների մեկնաբանման գործնական ուղեցույց, ԵՄ -2022թ., Հեղինակներ՝ Հ.Ղուկասյան, Դ.Մելքոնյան, Ա.Նիկողոսյան, 613 էջ:
2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգիրք, ընդունված 30.06.2021թ.,